

ЈЕДНО ВИЂЕЊЕ ТРАДИЦИОНАЛНОГ И МОДЕРНОГ У РАДУ ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

- ПРОБЛЕМИ И НАЧИНИ
ПРЕВАЗИЛАЖЕЊА
СУПРОТСТВАЉЕНОСТИ

Славица Јурић, Бачка Паланка

КУЛТУРНИ / ЦИВИЛИЗАЦИЈСКИ НАПРЕДАК

- **Збир свих олакшица за савладавање физичко-техничких и духовних потешкоћа које нас окружују зовемо КУЛТУРОМ.** Најбољи пример тих олакшица су брижљиво уобличене идеје.
- мањкавост памћења – није у стању да сачува ни сопствене идеје / кључно обележје човека – чување и памћење и идеја потеклих од других људи
 - **људски живот као акумулација других живота,** претходних облика бивствовања, идеја, открића...
 - **прогрес:** Што је већа акумулација, већи је прогрес!
 - **стваралаштво:** у већој мери подразумева наслеђе, него иновацију

Однос традиционалног и модерног као однос културолошког и цивилизацијског

ТРАДИЦИОНАЛНО

- КУЛТУРНИ НАПРЕДАК: наука, уметност, религија и духовност
- окренуто прошлости и наслеђу, провереном, колективу (особеном)
- кочница

МОДЕРНО

- ЦИВИЛИЗАЦИЈСКИ НАПРЕДАК: техника, технологија
- окренуто будућности, неслућеном, појединцу (униформном)
- лет / сурвавање

СПЕКТАР ЗНАЧЕЊА ТРАДИЦИОНАЛНОГ

НЕКАД

- проверено
- сигурно
- класично
- зрело
- вредно
- наталожено искуство векова
- есенцијално
- ...

ДАНАС

- конзервативно
- конвенционално
- назадно
- превазиђено
- неупотребљиво
- неефикасно
- непопуларно
- споро
- неисплативо
- ...

СИСТЕМ ВРЕДНОСТИ

МОДЕРНО

- тржишни зак. квантитета
- брзина
- доступност, лакоћа
- забавност
- обавештеност
- масовност
- сензационализам
- рекреативност
- трошење
- исплативост
- пробојност
- ...

ТРАДИЦИОНАЛНО

- квалитет
- зрење
- пробраност, напор
- естетика
- знање
- узорност, посебност
- продубљеност
- креативност
- стварање
- исправност, моралност
- даровитост
- ...

СЕКУЛАРИЗАЦИЈА ЛЉУДСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

ПРОФАНИЗАЦИЈА ИНСТИТУЦИЈА

- ОДСУСТВО
УЗВИШЕНОГ /
СУШТИНСКОГ /
ЕСЕНЦИЈАЛНОГ /
БОЖАНСКОГ
- ПРИСУСТВО
ТРИВИЈАЛНОГ,
ЛАКОГ И ЗАБАВНОГ,
ПРАГМАТИЧНОГ
- ПРЕСТАНАК
ПОСВЕЋЕНИЧКОГ
ОДНОСА ПРЕМА ПОСЛУ
- ПОДИЛАЖЕЊЕ
БАНАЛНИМ ПОТРЕБАМА
КОРИСНИКА
- КОРИСНИК
ПРОФАНИШЕ
ИНСТИТУЦИЈУ,
ИНСТИТУЦИЈА НЕ
КУЛТИВИШЕ
КОРИСНИКА

МИСИЈА КЊИГЕ И БИБЛИОТЕКЕ – учитивање Платона, Игоа, Ортеге и Гасета

ТРАДИЦИОНАЛНО СХВАТАЊЕ

- тежња ка бољем и вишем
- књига као предмет размишљања и промишљања
- књига као извор знања
- књига као повластица
- Гутенбергова галаксија као почетак краја- вавилонска кула људске глупости и осиноности
- царевање знања
- приступање идејама изнутра

- посвећенички однос према књизи
- библиотека као храм књига
- библиотекар као мисионар
- читалац (који мисли и враћа свету лепотом, мудрошћу...)

МОДЕРНО СХВАТАЊЕ

- тежња ка лакшем и бржем
- књига као средство за постизање функционалних циљева
- књига као извор информација
- књига као роба
- Гутенбергова галаксија као хиперпродукција и демократизација људских идеја
- царевање испразних информац.
- приступање идејама споља → “обавештена незналица”

- прагматичан однос књигама
- библиотека као сервис
- библиотекар као службеник
- корисник (само узима, ништа не враћа свету)

КВАНТИТАТИВНА (дијахрона) РАЗЛИКА ТРАДИЦИОНАЛНОГ И МОДЕРНОГ У БИБЛИОТЕЦИ

- штампани извори знања као традиционални, остали (дигитална библиотека, мултимедијски извори...) као модерни
- технологија и аутоматизација библиотечког пословања и начина доласка до информација као модерни, остали као традиционални

Сами по себи традиционални или модерни извори знања и начини пословања КВАЛИТАТИВНО нису ни добри ни лоши.

КВАЛИТАТИВНА РАЗЛИКА ТРАДИЦИОНАЛНОГ И МОДЕРНОГ

ИЗМЕЂУ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ЕТИКЕ

НАЧИНИ ПОПУЛАРИСАЊА ЗНАЊА И КУЛТУРЕ

СУБКУЛТУРА,
КВАЗИКУЛТУРА,
АНТИКУЛТУРА

ПОПУЛИЗАМ

ИНСТИТУЦИЈА КУЛТИВИШЕ КОРИСНИКА?!?
КОРИСНИК ПРОФАНИШЕ ИНСТИТУЦИЈУ?!?

ТРАДИЦИОНАЛНО И МОДЕРНО У ДЕЧИЈИМ И ШКОЛСКИМ БИБЛИОТЕКАМА

ПРИМЕРИ ДЕЧИЈИХ И ШКОЛСКИХ
БИБЛИОТЕКА У СВЕТУ

ДЕЧИЈА БИБЛИОТЕКА У МОНТРЕАЛУ

Поред очекиваних садржаја нуди помоћ при изради домаћих задатака, шаховски клуб, луткарско позориште...

ДЕЧИЈА БИБЛИОТЕКА У ХЕЛСИНКИЈУ, Финска

Поред осталог нуде могућност снимања сопственог цеде-а, психолошка саветовалишта, дигиталну библиотечку мачку која уводи децу у свет књига...

ДЕЧИЈА БИБЛИОТЕКА У СЕНДПОИНТУ, САД

Из пратећих активности издвајамо радионицу за израду уметничких предмета, изнајмљивање простора за личне потребе корисника...

ДЕЧИЈА БИБЛИОТЕКА У НЕВЕРУ, Француска

У саставу библиотеке имају сервис за чување мале деце, професионално запосленог аниматора, “Пећину”- простор за визуелно- аудитативне ефекте...

Прилози су узети из **Библиотечког путоказа** - дечијег часописа Градске библиотеке у Новом Саду.

Традиционално и модерно у светски познатим дечијим библиотекама

ТРАДИЦИОНАЛНО (квантитативно)

- задовољени стандарди
- добро опремљене (аутоматизација, штампана и др. грађа)
- заједница брине о њима

МОДЕРНО (квалитативно)

пратећи садржаји - културни, забавни, рекреативни, услужни: шаховски клуб, луткарска позоришта, радионице, библиотечки пас, виртуелна библиотечка мачка, аниматори, саветници за децу и родитеље...

Шта раде, где, и како се зову шаховски клубови, луткарска позоришта..?

Шта је „библиотека играчака“? Модернизам или метеж светских идеја и домаћих услова?

Улога наставника и библиотекара у модерној школи

НАСТАВНИК

- водитељ
- медијатор
- посматрач
- евалуатор
- организатор
- фацитатор
- едукатор

БИБЛИОТЕКАР

- **сервисер**: пише, препричава, умножава, изнајмљује...
- **организатор и креатор**: планира, приређује, осмишљава,
- **рекреатор и забављач**: чита, рецитије, препричава, анимира,
- **менаџер**: прибавља поклоне, награде, опрему ...
- **едукатор**: обучава, помаже...

Систем вредности у школским библиотекама

ТРАДИЦИОНАЛНО

- ❑ мера квалитета стечених знања и навика
- ❑ мали научно-истраживачки центри

МОДЕРНО

- мера креативности, рекреативности и забавности
- клубска атмосфера

НИЖИ УЗРАСТ: спољашњи приступ, сензационалистичко и доживљајно изазивање интересовања за сазнавање и културу **НЕ СМЕ** постати и остати навика

Техничка помагала и другачији извори знања –
необходност савременог начина живота, **НЕ И ГАРАНТ** квалитета!

ФУНКЦИОНИСАЊЕ ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ - проблеми

1. ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА:

- прописи из области образовања и библиотечке делатности неусаглашени
- законски прописи се не поштују

ZAKONSKA
REGULATIVA

2. НЕИЗВЕСНА СУДБИНА КЊИГЕ, ТРАДИЦИОНАЛНЕ НАСТАВЕ И РАСПАД ТРАДИЦИОНАЛНОГ СИСТЕМА ВРЕДНОСТИ – осавремењивање васпитно- образовног процеса

REZULTATI
ANKETE

МОДЕРНИЗОВАЊЕ ШКОЛСКИХ БИБЛИОТЕКА - могућности

**аутоматизација,
савремена опрема**

**трансформисање класичне
библиотеке у БИЦ /
мултимедијални центар**

цивилизацијска нужност

**квантитативно
модерно**

**осмишљавање и спровођење
нових активности –
популарисати знање и културу
не изневеравајући њихову
суштину**

уплив ваннаставних садржаја

**”школа по мери детета”
КОЈА ЈЕ ТО МЕРА?!**

**квалитативно
традиционално / модерно**

ivotu koji je
načinio čovek,
već Bogom dana
svest da ima
nešto što može,
nešto što ne
treba i nešto što se
mora.

Glavno je
osećanje dužnosti i
izvršavanja službe,

patrijarh srpski

ПРИМЕР
ИЗ ПРАКСЕ

PREDLOG MERA

